

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Спеціальна освіта» (зі змінами)
підготовки фахівців вищої освіти
зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
ІІІ рівня вищої освіти «доктор філософії»

Освітньо-наукова програма «Спеціальна освіта» зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта третього рівня (доктор філософії) вищої освіти, надана на рецензію Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка, спрямована на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних докторів філософії, здатних пропонувати нові ідеї, розробляти та апробовувати власне наукове дослідження, проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Зміни в освітньо-науковій програмі «Спеціальна освіта» обумовлені приведенням її у відповідність до Стандарту вищої освіти зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (Наказ МОН України №1470 від 01.12.2023).

В рецензованій освітньо-науковій програмі чітко визначено цілі навчання, програмні компетентності та програмні результати навчання, які відповідають Закону України «Про вищу освіту», вимогам Національної рамки кваліфікацій та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) та державному Стандарту вищої освіти зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Позитивним є і врахування в ОНП професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти».

Навчальний план підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Спеціальна освіта» корелюється із завданнями та результатами навчання, згідно з вимогами Стандарту. Послідовність вивчення компонент освітньо-наукової програми, обсяг та співвідношення обов'язкових і вибіркових компонент відповідають є чіткими й логічними.

Зауважимо як позитивний аспект представлення на офіційній сторінці кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відомостей, які підтверджують постійний моніторинг ОНП, врахування побажань і рекомендацій здобувачів вищої освіти, представників академічної спільноти та стейкхолдерів; обговорення на засіданнях кафедри як самої ОНП, так і роботу над зауваженнями, наданими під час акредитації ОНП.

І хоча моніторинг ОНП у 2023 році вже було здійснено, робоча група оперативно відреагувала на оновлення ОНП відповідно до Стандарту, адже він вводиться в дію з 2024 року. Цілком доцільними є внесені зміни в грудні 2023 р. Зокрема, нам імпонує включення до робочої групи здобувача вищої освіти третього рівня (доктор філософії) за спеціальністю 016 Спеціальна освіта; уточнення компетентностей випускника відповідно до Стандарту.

Повністю схвалюючи зміст програми рекомендуюмо в назві та змісті ООК07 відобразити СК05 щодо формування здатності розробляти проєкти у сфері спеціальної та інклузивної освіти. Пропонуємо назву «Науково-прикладні дослідження та проєкти в спеціальній та інклузивній освіті».

Рецензована освітньо-наукова програма «Спеціальна освіта» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта третього рівня вищої освіти «Доктор філософії» для запровадження з 1 вересня 2024 року повністю відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти чинним вимогам МОН до таких освітньо-наукових програм, передбачає грунтовну та якісну підготовку фахівців спеціальної та інклузивної освіти та відповідає питанням стейкхолдерів.

Кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фізичної терапії, реабілітації,
спеціальної та інклузивної освіти
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

Оксана ГАЯШ

РЕЦЕНЗІЯ
на Освітньо-наукову програму «Спеціальна освіта»
(зі змінами, внесеними в грудні 2023 р.)
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Сьогодні розвиток спеціальної та інклюзивної освіти в Україні потребує фахівців, здатних генерувати нові ідеї, проекти, наукові дослідження, розробляти їх, апробувати та впроваджувати в практику. На підготовку таких фахівців і спрямована освітньо-наукова програма «Спеціальна освіта» спеціальності 016 Спеціальна освіта Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, що підтверджує її актуальність.

У рецензований ОНП чітко обґрутована необхідність оновлення, пов'язана із введенням в дію з 1 вересня 2024 року Стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, згідно з Наказом МОН України №1470 від 01.12.2023 р.

Заслуговує на схвалення оперативне реагування робочої групи на оприлюднення Стандарту і приведення діючої ОНП у відповідність до нього.

Структура і зміст оновленої ОНП відповідають Стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, вимогам МОН України та НАЗЯВО щодо програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), враховують професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти».

Опрацювання матеріалів, представлених на сайті кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, аналіз обґрунтування змін ОНП свідчить, що вона постійно удосконалюється, обговорюється зі здобувачами вищої освіти, стейкхолдерами, і відомості про це оприлюднені не лише на сайті кафедри, а й у соціальних мережах.

Пропонуємо уточнити назvu ООК 04 таким формулюванням: «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології», яке є більш відповідним сучасній термінології та вимогам щодо цифрової компетентності викладача.

Аналіз оновленої ОНП «Спеціальна освіта» спеціальності 016 Спеціальна освіта третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка свідчить про якісний рівень ОНП, її відповідність Стандарту та дозволяє рекомендувати її до затвердження.

Завідувач-професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка,
доктор педагогічних наук, професор

Оксана БОРЯК

